

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Leden van Provinciale Staten

Datum 30 maart 2023
Betreft Voorstellen: Raad voor het Openbaar Bestuur

Raad voor het Openbaar Bestuur

Korte Voorhout 7
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.raadopenbaarbestuur.nl
@Raad_ROB

Contactpersoon

Gerber van Nijendaal
T 070 - 426 75 40
info@raadopenbaarbestuur.nl

Kenmerk

2023-0000182890

Uw kenmerk

Geacht lid van de Provinciale Staten

Van harte gefeliciteerd met uw verkiezing tot lid van de Provinciale Staten van uw provincie! Als Statenlid heeft u een grote verantwoordelijkheid, in het vertegenwoordigen van de belangen van de inwoners van uw provincie, en in het werken aan een sterke provinciale democratie.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) is een onafhankelijk adviescollege. De ROB adviseert regering en parlement over de inrichting en het functioneren van het openbaar bestuur, en de financiële vraagstukken die daarbij horen. Het doel van de ROB is bij te dragen aan een overheid die goed werkt, toekomstbestendig is, en die maatschappelijke vraagstukken effectief aanpakt. De adviezen van de Raad zijn in de eerste plaats gericht aan regering en parlement, maar zijn ook voor gemeenten en provincies van belang.

Een aantal adviezen uitgelicht

De ROB heeft zich in de afgelopen jaren in tal van adviezen uitgesproken over het democratische functioneren van het openbaar bestuur en de rol van het middenbestuur daarin. We noemen alvast wat adviezen die relevant zijn voor uw werk als lid van de Provinciale Staten. De links leiden naar de website van de Raad voor het Openbaar Bestuur.

1. Nieuwe politiek, nieuwe akkoorden

Nu de verkiezingen voorbij zijn, staat u voor de taak om afspraken te maken voor de nieuwe periode. In de bundel [Nieuwe politiek, nieuwe akkoorden](#) geeft de ROB een overzicht van alternatieve vormen van het sluiten van akkoorden. In veel gemeenten zijn bijvoorbeeld afspraken vastgelegd in akkoorden die samen met bewoners, verenigingen en ondernemers tot stand zijn gekomen.

2. Ondersteuning voor uw taak als volksvertegenwoordiger

Het is van groot belang dat volksvertegenwoordigers goed worden ondersteund, zodat zij hun werk zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen doen. U kunt daar, zeker bij de start van een nieuwe periode van de Provinciale Staten, aandacht voor vragen. De ROB heeft twee adviezen liggen: [Voor de publieke zaak](#) en [Goede ondersteuning, sterke democratie](#).

Datum
29 maart 2023
Kenmerk
2023-0000182890

3. Het gezag van de overheid

De overheid heeft gezag nodig om urgente vraagstukken en langlopende beleidsopgaven aan te pakken. Dit gezag staat echter onder druk. Om dat gezag te herwinnen moet de overheid weer 'gezagswaardig' worden, stelt de ROB in het advies [Gezag herwinnen](#) van november vorig jaar. Betrouwbaarheid, bekwaamheid en betrokkenheid zijn daarbij cruciaal. Als Statenlid kunt u bijdragen door te doen wat u zegt en te zeggen wat u doet (betrouwbaar), de nodige kennis en vaardigheden te hebben om de uitdagingen van het ambt aan te kunnen (bekwaam) en in contact te blijven met de burger (betrokken).

4. De Provinciale Staten als hoeder van de rechtsstaat

Het gezag van de overheid staat of valt met het vertrouwen dat de overheid pal staat voor de beginselen van de rechtsstaat. Door onhandigheid, onwetendheid en onverschilligheid schiet de overheid hier nog wel eens te kort. Als Statenlid speelt ook u een belangrijke (voorbeeld)rol om de rechtsstatelijke cultuur te voeden. In het rapport [Een sterkere rechtsstaat](#) vindt u handvatten daarvoor.

5. Wegingskader goed openbaar bestuur

De overheid heeft minder gezag, onder andere door een moreel tekort. Dat wil zeggen: het openbaar bestuur doet soms alsof iets neutraal opgelost wordt, maar staat niet stil bij de vraag of de oplossing wel goed openbaar bestuur is. De ROB werkt aan een overzicht van de waarden van goed openbaar bestuur met de basis: rechtsstaat, democratie en bestuurlijk vermogen. Het [Wegingskader goed openbaar bestuur](#) is een instrument voor dat goede gesprek over waarden.

6. Gezamenlijk advies van Rli, RVS en ROB over de verschillen tussen regio's

De regionale verschillen in brede welvaart in Nederland zijn groot en ze nemen toe. Dat blijkt het uit rapport [Elke regio telt! Een nieuwe aanpak van verschillen tussen regio's](#). Het is van belang dat de overheden zich meer gaan richten op het tegengaan van onwenselijke verschillen. Er moet overal in Nederland worden geïnvesteerd in regionale ontwikkeling op de lange termijn. Voor provincies is een belangrijke rol weggelegd. Zij zijn niet alleen een cruciale schakel tussen Rijk en regio, maar ook mag van hen worden verwacht dat ze de regio's ondersteunen in het uitwerken van regionale agenda's.

7. De onmisbare rol van lokale media

Lokale en regionale media zijn essentieel voor de lokale samenleving en democratie. Maar lokale media kunnen hun functies lang niet overal in Nederland goed uitvoeren. Samen met de Raad voor Cultuur pleitte de ROB in het advies [Lokale media: niet te missen!](#) daarom voor meer een stevigere financiering voor regionale en lokale media en meer samenwerking tussen regionale omroepen en lokale omroepen en lokale omroepen onderling. Provincies kunnen deze samenwerking stimuleren.

8. Samenwerken met andere overheden

De grote opgaven van deze tijd – klimaat, wonen, economie, werk – pakt de provincie niet als alleen aan, maar in samenwerking met Rijk, regio's,

Datum
29 maart 2023
Kenmerk
2023-0000182890

waterschappen en gemeenten. De ROB ontwikkelde in het advies [Rol nemen, ruimte geven](#) een model voor gelijkwaardig partnerschap. Dat model helpt om bij het opstarten van een samenwerking goede afspraken te maken.

9. Taakdifferentiatie

Provincies, regio's en gemeenten verschillen, maar hebben dezelfde taken. Dit leidt soms tot een mismatch tussen de grootte van de opgave en het bestuurlijk vermogen van de provincie of gemeente. Daarom adviseert de ROB in het advies [Droomland of niemandsland](#) om regio's meer ruimte te geven voor taakdifferentiatie: zij moeten zelf bepalen wie welke taak of opgave uitvoert. De provincie ondersteunt in sommige gevallen ook bepaalde gemeenten gericht bij hun taken.

10. Data en overheidssturing

Het openbaar bestuur gebruikt veel data en algoritmes: om te bepalen welke subsidies nodig zijn, of welke bus routes het meest gebruikt worden. Maar, data zijn niet neutraal; keuze en gebruik van data zijn altijd gekleurd. Het advies [Sturen of gestuurd worden?](#) helpt om kritisch na te denken over data.

11. Uitvoering Klimaatakkoord

Het Klimaatakkoord is bedoeld om de uitstoot van broeikasgassen sterk te verminderen. Het Interprovinciaal Overleg heeft het akkoord namens de provincies ondertekend en dat brengt voor de provincies veel taken met zich mee. Taken die de provincies beter samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven oppakken. Het advies [Van Parijs naar Praktijk](#) geeft een overzicht.

Slot

Wij organiseren regelmatig symposia en webinars. Zo is op donderdag 20 april alweer de zesde [Dag van de Financiële Verhoudingen](#). Het thema dit jaar is (on)zekerheid in de financiële verhoudingen voor decentrale overheden. Wat betekent meerjarige onzekerheid in de financiële verhoudingen voor investeringen in grote opgaven, zoals woningbouw, klimaat en stikstof?

U kunt de Raad voor het Openbaar Bestuur volgen via LinkedIn of via Twitter (@Raad_ROB). U kunt zich aanmelden voor onze nieuwsbrief door te mailen naar info@raadopenbaarbestuur.nl. Weet ons te vinden: wij vertellen graag meer over onze adviezen. Dit alles om uw werk als statenlid te ondersteunen.

U mag namens de inwoners van uw provincie belangrijke besluiten nemen over uw provincie. Dat is lang niet altijd eenvoudig, maar wel heel betekenisvol. We wensen u veel plezier en succes daarbij.

Met vriendelijke groet,

Han Polman
Voorzitter Raad voor het Openbaar Bestuur